

**የሰሜን ኮሪያ ጥርቅም ኩባንያዎች
እና የማዕቀብ ጥሰቶች በአፍሪካ**
በካትሪን ክራንዝ /Kathrin Kranz/፤ PhD

1. መግቢያ

ጥርቅም ኩባንያዎች በተለያዩ በርካታ ፋብሪካዎች ዉሕደት የተመሰረቱ ኩባንያዎች ናቸው።¹ የሰሜን ኮሪያ ጥርቅም ኩባንያዎች በደንብ የተደራጁ እና የገንዘብ ድጋፍ የሚደረግላቸው፤ እንዲሁም የተወሰሰቡ የማዕቀብ ጥሰት ዘዴዎች ያሏቸው ናቸው። በመሆኑም በቅርቡ የወጣ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የኤክስፐርቶች ቡድን ሪፖርት ሰሜን ኮሪያ (DPRK) “የጦር መሳሪያ ማእቀብን መጣስ እንደቀጠለች እና ጠንካራ የገንዘብ ማእቀብ ሊጣልባት አንደሚገባ ጥብቅ ድምዳሜ ላይ ደርሷል፤ የማእቀብ ቀጠና በሰፊ ቁጥር የማጭበርበርም መጠነ-ርዕይ የዚያኑ ያሕል እንደሚሰፋ” ዘገባው አመልክቷል።² እነዚህ የማእቀብ ጥሰት እንቅስቃሴዎች ሊቀጥሉ ይችላሉ። በርግጥ፤ በሰሜን ኮሪያ ላይ አጠቃላይ ማእቀብን ማስቀጠል ጭራሽ የጥርቅምቱን ኩባንያዎች ሐይል እና ተሰሚነት ያብሰው ይሆናል።³ ስለዚህ፤ የሰሜን ኮሪያ ኩባንያዎች ህብረቶች የሚጣሉባቸውን ማእቀቦች ለማምለጥ የሚጠቀሙባቸውን ዘዴዎች መረዳት አንገብጋቢ ጉዳይ ነው። እነዚህ ዘዴዎች የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ግለሰቦች እና ኩባንያዎች የሚጠቀሙባቸውን ተለዋጭ ስሞች፣ የዲፕሎማቶችን፣ የኢምባሲዎችንና የኢምባሲ ሠራተኞችን ጉዞዎች፣ እንዲሁም ሰሜን ኮሪያ (DPRK) በሌሎች አገሮች የገነባቸውን ያልተማከሉ የኩባንያ ሞዴሎችንም ይጨምራሉ። በእነዚህ ዘዴዎች ላይ የተሻለ ግንዛቤ መጨበጥ በማዕቀቦች ጥሰት ላይ የሚደረገውን መከላከል ቀላል ከማድረጉም በተጨማሪ የማእቀብ ጥሰቱን ለመከላከል መንግስት የሚያወጣውን ወጪም ይቀንሳል።

2. የሰሜን ኮሪያ ጥርቅም ኩባንያዎች

የሰሜን ኮሪያ ጥርቅም ኩባንያዎች ‘የግል ሕዝባዊ አጋሮች’ እየተባሉ ይሞክሻሉ።⁴ በሰሜን ኮሪያ ሕግ መሰረት፤ መንግስት ዋናው የኢኮኖሚው አንቀሳቃሽ እና የሁሉም ኩባንያዎች ባለቤት ነው። ኩባንያዎች ባመዘኙ በግል ሲመሩ እና በከፊል ከሰሜን ኮሪያ ተጽእኖ ነጻ ሆነው በግል ፋይናንስ ሲደገሙ ከመንግስት ጋር ያለውን ግንኙነት መገንዘብ ይጠቅማል።⁵ ምክንያቱም በዚህ ጽሁፍ በክፍል ሦስት እና አራት እንደተገለጸው ማዕቀቦቹን ለመጣስ በሰሜን ኮሪያ የሚደረገውን አማራጭ መጠን ያሳያልና።

ከ 2014 ዓ.ም ጀምሮ የመንግሥት ፋብሪካዎች ሰሜን ኮሪያውያን ማናጀሮች ከወጪ ዜጎች ጋር እንዲነግዱ እና የጋራ ይዘታ እንዲመሰርቱ የተፈቀደላቸው መሆኑን መገንዘብ ጠቃሚ ነው።⁶ ይህ ጉዳይ የሰሜን ኮሪያ ጥርቅም ኩባንያዎችን በማግኘት እና እንቅስቃሴያቸውን በመፈተሽ ረገድ ያሉት የበለጠ መወሰሰባቸውን ባለምአቀፍ ደረጃ በሚፈጥሩት የወጪ ንግድ መረብ እና የጥርቅም ኩባንያዎቹ በውጪ የሚንቀሳቀሱ አጋሮች ላይ የሚንፀባረቅ ነው። የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ኩባንያዎች ማእቀቦችን ለመጣስ በሌሎች አገራት ኩባንያዎች ዉስጥ የሚነድፏቸው ሥልቶች በዚህ መልኩ መጤን አለባቸው።

በተጨማሪም፤ በሰሜን ኮሪያ ኩባንያዎች ላይ ማእቀብ ተጠናክሮ በተጣለ መጠን ማዕቀቡን ለማለፍ የሚደረገው ማታለልም የዚያኑ ያህል ይጨምራል። ባለሙያዎች እንደሚገምቱት፤ ትናንሽ እና መካከለኛ ኩባንያዎች ማእቀቦቹን በማጭበርበር ለማለፍ አቅም የሌላቸው ለዚህ ነው።⁷ የአነስተኛ እና የመካከለኛ ኩባንያዎች እንቅስቃሴ በአያሌው ተገድቧል። በምሳሌም፤ የሰሜን ኮሪያ የንግድ እንቅስቃሴ ትኩረት ወደ ጥርቅም ኩባንያዎች እና ለኢኮኖሚው የሚሰጡትን ድጋፍ

ወደማሳደግ ሳይዞር አይቀርም። በዉጤቱም ሰሜን ኮሪያ (DPRK) በዉጭ ሃገራት የገንዘብ ክምችቷን ለመጠበቅ ማእቀቦችን ለማምከን የምታደርገውን ጥረት ታጠናክር ይሆናል።

ሰሜን ኮሪያ በአፍሪካ (በሌሎችም) የምታደርገውን እንቅስቃሴ ይበልጥ ለመረዳት የሚያግዙ ወሳኝ የሆኑ ጥርቅም ኩባንያዎች ቀጥሎ ቀርበዋል።

2.1 ግሪን ፓይን የተባበሩት ኩባንያ (Green Pine Associated Corporation)/የኮሪያ ማዕድን ልማት ንግድ ኩባንያ (ኮሚድ /KOMID/)

ግሪን ፓይን /Green Pine/ የተባበሩት ኩባንያ (Green Pine) ኮሪያ ማዕድን ልማት ንግድ ኩባንያ (KOMID)፤ ኮሚድ ኤፕሪል 24፣ 2009 ዓ.ም ከተቋቋመ በኋላ፤ ተከቶታል። ግሪን ፓይን ሜይ 2፣ 2012 ዓ.ም ነበር በማዕቀብ ዝርዝር ውስጥ የገባው።⁸ ግሪን ፓይን /Green Pine/ ኮሚድ /KOMID/ ከተምዘግዛጊ ሚሳይሎች እና የጦር መሳሪያዎች ጋር የተያያዙ እቃዎችን ላኪ የሆነ ዋና የጦር መሳሪያ ደላላ ነው።⁹ የሰሜን ኮሪያ ዋና የዉጪ ስለላ ድርጅት በሆነው በሪኮናይዛነስ ጠቅላይ ቢሮ /Reconnaissance General Bureau/ አመራር ስር ይንቀሳቀሳል።¹⁰

ግሪን ፓይን /Green Pine/ እና ኮሚድ /KOMID/ በፊት በዉጪ አገር የሚሰሩ በርካታ ተባባሪ አካላት ያሉት እና በቀጥታ የጥርቅሙ አካል ከሆኑ እና ካልሆኑ ከሌሎች ኩባንያዎች ጋር ተባብሮ የሚሰሩ ነው። በግሪን ፓይን /Green Pine/ ኮሚድ /KOMID/ ጥርቅሞች እና ከእንቅስቃሴያቸው ዉስብስብነት አንጻር ግሪን ፓይን/ኮሚድ የዘረጋቸውን ሌሎች መረቦችንም መገንዘብ ይጠቅማል።

ለምሳሌ፤ ኮሚድ /KOMID/ ከማኑሴዴ የባህር ማዶ ፕሮጀክት የኩባንያዎች ግሩፕ /Mansudae Overseas Project Group of Companies (Mansudae)/ ከሚባለው የሰሜን ኮሪያ (DPRK) የግንባታ ኩባንያ ጋር ይተባበራል። ማንሱዴ /Mansudae/ ቢያንስ ከ 14 የአፍሪካ አገሮች ጋር “ከፋብሪካ እስከ ቤተመንግስት ግንባታ በሁሉም የግንባታ ሥራዎች ላይ ይሳተፋል።”¹¹ ማንሱዴ /Mansudae/ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ በናሚቢያ ዋና መስሪያ ቤት ነበረው። ዋና ሥራ አስኪያጁ ኪም ቶንግ ችል ነበር (ኪም ቶንግ ችል የባህር ማዶ የዉጪ ንግድ ባንክ ተወካይም ነበር)።¹² ሠራተኞችን ከሰሜን ኮሪያ (DPRK) አልጄሪያን፣ አንጎላን፣ ቦታንግጋን፣ ቤኒኒን፣ ቻድን፣ ኮንጎ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክን፣ ኢኳቶሪያል ጊኒን፣ ሞዘምቢክን፣ ናሚቢያን፣ ቶጎን፣ እና ዚምባጌን ጨምሮ ወደ ሌሎች አገራት በማጓጓዝ እና ጉዞዎችን በማቀለጣጠፍ በጸጥታው ምክር ቤት አገስት 5፣ 2017 ዓ.ም ተመዝግቧል።¹³ ኮሚድ /KOMID/ እና ማንሱዴ /Mansudae/ በጋራ፤ ናሚቢያ ውስጥ ፋብሪካ በመገንባት ተሳትፈዋል።

የኮሚድ የገንዘብ ተቋምም እንዲሁ ከማእቀብ ጥሰት ጋር ንክኪ ባላቸው ተቋማት ይታገዛል። Tanchon ንግድ ባንክ (በፊት Changwang የብድር ተቋም ይባል የነበረው፤ FKA: ኮሪያ ቻንግዋንግ የብድር ባንክ) የኮሚድ ዋናው የገንዘብ ክንድ ነበር።¹⁴ አምሮጋንግ ልማት ባንክን /Amroggang Development Bank/ እና በኮሚድ /KOMID/ ስም የገንዘብ ዝውውር የሚያካሂደውን ኮሪያ ክዋንግሶን የባንክ ኩባንያን /Korea Kwangson Banking Corporation/ ጨምሮ ከሌሎች በማዕቀብ ዝርዝር ውስጥ ካሉ በርካታ አካላት ጋር ይያያዛል።¹⁵

ግሪን ፓይን እንደ የተፈጥሮ ሐብት ልማት /Natural Resources Development/ እና የከበሩ ማእድናት ጠቅላላ ኩባንያ /Investment Corporation of General Precious Metal/ ያሉ ተለዋጭ ስሞችን በመጠቀም ይሰራል።¹⁶ ግሪን ፓይንን በማገዝ የምስራቅ አገር ባንክ /Bank of East Land/ የጦር መሳሪያ ነክ ግብይቶችን ያቀለጣጥፋል። “ማእቀቡን በዘዴ እያመለጠ ገንዘብ በማዘዋወር ከግሪን ፓይን ጋር አብሮ አንድሚሰራ”¹⁷ አክቶበር 29፣ 2014 ዓ.ም ተመዝግቧል። የግሪን ፓይን ፕሬዝዳንት ወደ አንጎላ፣ ግብጽ እና ኢራን እስላማዊ ሪፐብሊክ የተጓዘው ሪ ሃክ ችል ነው። ማእቀቡ እንዲህ አይነት እንቅስቃሴዎችን የሚከለክል ቢሆንም ተግባሩ አልተገታም።¹⁸

2.2 የዉጪ ንግድ ባንክ

የዉጪ ንግድ ባንክ እንደ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ዋና የዉጪ ምንጫ ባንክ የሚሰራ መንግስታዊ ባንክ ነው። ለኮሪያ ከዋንግሶን የባንክ ኩባንያ (KKBC) በሚሰጠው የገንዘብ ድጋፍ አገልግሎት 5፣ 2017 ዓ.ም ተፈረጁል። KKBC በተፈረጁት ግለሰቦች እና አካላት ዝርዝር ውስጥ ማርች 2 2016 ዓ.ም ተካተተ፤ ይህ የሆነው የኮሚሽን ቀኝ እጅ የሆነውን ታንኾን ንግድ ባንክን እና ኮሪያ ሂዮክሲን የንግድ ኩባንያን በገንዘብ በመደገፉ ነበር፤ ይህም የሰሜን ኮሪያን የኒውክሊየር ጦር መሳሪያ ፕሮግራምን እንደ መርዳት ተቆጥሯል።¹⁹

2.3 አሽን የባህር ትራንስፖርት አስተዳደር ኩባንያ /Ocean Maritime Management Company/

አሽን የባህር ትራንስፖርት አስተዳደር ኩባንያ (OMM) በባህር ላይ ሕገወጥ ሥራ ውስጥ በተፈረጁ ግለሰቦች፣ አካላት እና ሌሎች ድርጅቶች ዝርዝር ውስጥ ጁላይ 28፣ 2014 ተካተተ፤ ይህም የተደበቀ የጦር መሳሪያ እና ተዛማጅ ቁሳቁሶችን ጭነት በማመቻቸት ላይ በነበረው ሚና ምክንያት ነው።²⁰ OMM ከመፈረጁ በፊት የመሬት እና የባሕር ትራንስፖርት ሚኒስቴር እጅግ ታላቁ አስጫኝ ኢንተርፕራይዝ ነበር። OMM በኤሽያ፣ በአዉሮፓ፣ በደቡብ አሜሪካ እና በመካከለኛው ምሥራቅ በሚገኙ ቢሮዎቹ ሰፊ መረብን ዘርግቷል። ማዕቀብን በመፍራት ምዝገባቸው በየጊዜው ከሚለዋወጥ 35 መርከቦች ጋር ይሰራል።²¹

3. ቁልፍ የማዕቀብ ጥሰቶች በአፍሪካ

የተለያዩ የማዕቀብ ጥሰቶች በተባበሩት መንግሥታት እና በሚዲያ አዘጋገብ መሰረት መሰነድ/ፋይል ሊደረጉ ይችላሉ። ይህ ክፍል በሦስት አበይት ጥርቅም ኩባንያዎች (የጉዳዮቹን ውስብስብነት ከግምት በማስገባት፣ በ ኮሚዲ /KOMID/ እና በግሪን ፓይን /Green Pine/ የተደረጉ ከንዋኔዎች ለየብቻ ለውይይት ቀርቦዋል) የተፈጸሙ ዋና ዋና ጥሰቶችን ይዘረዝራል። የተለያዩ ጥርቅሞች ተግባራት እና ተወካዮች እንደሚወራረሱ መገንዘብ ያስፈልጋል። የጉዞ እገዳዎችን፣ የመሳሪያ ክልላዎችን፣ የወታደራዊ ትብብሮችን፣ የንግድ እና የገንዘብ ማዕቀቦችን ጨምሮ የተለያዩ ማዕቀቦች ተጥሰዋል።

3.1 ኮሚዲ /KOMID/ \ ግሪን ፓይን /Green Pine/

3.1.1 ኮሚዲ /KOMID/

3.1.1.1 ናሚቢያ

ኮሚዲ /KOMID/ የማንሱዴ የባህር ማዶ ፕሮጀክት ግሩፕ ሀሰተኛ ስሞችን በመጠቀም ቁልፍ አካላትን ለናሚቢያው አማይትስ የጥይት ፋብሪካ ግንባታ ሰጥቷል።²² ማንሱዴ /Mansudae/ ከሰሜን ኮሪያ (DPRK) የቀን ሰራተኞችን ተጠቅሟል። የወታደራዊ አካዳሚያዊና የመከላከያ ሚኒስቴር ዋናውን መሰሪያ ቤት ጨምሮ ማንሱዴ /Mansudae/ በበርካታ የወታደራዊ ግንባታዎች ላይ መሳተፉን ናሚቢያ አረጋግጣለች፤ ሆኖም በማንሱዴ /Mansudae/ እና በኮሚዲ /KOMID/ መካከል ግንኙነት መኖሩን እንደማታውቅ አስታውቃለች።²³

በተጨማሪ፣ ኮሚዲ /KOMID/ ለናሚቢያ ለወታደራዊ ፈነጂዎችና ፕሮፕላንት ማምረቻ የሚያገለግሉ የተለያዩ እምቅ ታንኮችንና ማሽነሪዎችን ሰጥቷል።²⁴

በደቡብ አፍሪካ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ኢምባሲ በናሚቢያ የባንክ አካውንት የከፈቱ የኮሚድ /KOMID/ ባለሥልጣናትን ረድቷል።²⁵

3.1.1.2 ኡጋንዳ

ኮሚድ /KOMID/ ለኡጋንዳ ወታደራዊ እና ፖሊስ ሃይል በተለይም ለኡጋንዳ አየር ሃይል ሥልጠና ሰጥቷል።²⁶ እነዚህ ድርጊቶች በሰሜን ኮሪያው (DPRK) ዜጋ በሆነው እና በተፈረጀው ግለሰብ በ Ryu Jin ይደገፉ ነበር። የተጣሉበትን ማዕቀቦች አጭብርብሮ ለማለፍ የቶሶንግ ቴክኖሎጂ የንግድ ኮረፖሬሽንን እና ታንቸን ንግድ ባንክን በደጋፊነት ይጠቀምባቸው ነበር። በሐሰት ስም ይዘዋወር እንደነበር ይታመናል።

በካምፓላ ኡጋንዳ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ኢምባሲ የሚሊታሪ አታሼ ቢሮ የተከለከሉ የወታደራዊ አገልግሎቶችን ለመስጠት ሞክሮአል።²⁷

3.1.1.3 ሱዳን

በሱዳን ሁለቱ የኮሚድ /KOMID/ ባለሥልጣኖችን ብናይ፣ ኪም ሶንግ ችል፤ ኪም ሃክ ሶንግ፤ በሚል ሐሰተኛ ስም የሚጠራ ሲሆን ሶንግ ጆንግ ሕዮክ፤ ደግሞ ሶን ሚን፤ በሚል ሐሰተኛ ስምም ይጠቀማል።²⁸ ሁለቱም ከዋኞች ከዚህ በፊት ከግብጽ ተባብረዋል፤ በተባበሩት መንግስታት ድርጅት ባለሙያዎች ምርመራ ዘገባ መሰረት በሱዳን እና በሰሜን ኮሪያ (DPRK) መካከል አገናኝ ማእከላት ሆነው ይሰሩ ነበር። ኮሚድ /KOMID/ የሱዳን መንግስት ከሚቆጣጠረው የወታደራዊ ኢንዱስትሪ ጋር ግንኙነት እንደነበረው የክሱ ሰነድ ያመለክታል። በተጨማሪ፤ ከኮሚድ /KOMID/ ጋር የሚገናኙ ከሰሜን ኮሪያ (DPRK) ወደ ሱዳን የሚሄዱ በርካታ የአየር እና የባህር ጭነቶች እየተመረመሩ ናቸው።²⁹

ሰሜን ኮሪያ (DPRK)ም እንዲሁ 122 ሚ.ሜ ፕሪሲዥን ጋይድ የሮኬት መቆጣጠሪያ ክፍሎች እና 80 የአየር ጥቃት ሳተላይት ሚሳይሎች ለሱዳን ማስተር ቴክኖሎጂ ኢንጂነሪንግ ኩባንያ ሰጥቷል። የሽያጩ ኮንትራቶች በኮሚድ /KOMID/ ፕሬዝዳንት Kang Myong Chol (ሐሰተኛ ስም Pak Han Se) ተፈርመዋል። Chosun Keunchon Technology Trade Company የተባለውን በመጠቀም ነበር ፊርማዎቹ የተፈጸሙት።³⁰ በመሆኑም Kim Song Chol፤ ከግብጽ በ13 የ KOMI ሰራተኛ አባላት ታጅቦ ወደ ሱዳን ተጉዟል።³¹

የዩኤስ ዲፓርትመንት ግምጃ ቤት ሚዲያ እንደዘገበው የኮሚድ /KOMID/ ተወካይ Jang Song Chol ሱዳን ውስጥ ቁሳቁሶች ከሚገዙት ግለሰቦች ጋር ይሰራል።” በተጨማሪም በሱዳን እና በሰሜን ኮሪያ መካከል የውትድርና ግንኙነቶችን መኖራቸውን የሚጠቁም ነው።³²

3.1.2 ግሪን ፓይን /Green Pine/

3.1.2.1 አንጎላ

የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ኤክስፐርቶች ቡድን በአንጎላ ውስጥ በግሪን ፓይን ስም የተንቀሳቀሱትን እና ቀደም ሲል በተከለከሉ የጦር መሳሪያ ነክ ጉዳዮች ውስጥ ተሳትፎ የነበራቸውን የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ዲፕሎማቶችን መርምረዋል።³³

የኤክስፐርቶቹ ቡድን ምርመራውን ቀጥሎ የአንጎላ ፕሬዝዳንት ጠባቂዎች በግሪን ፓይን ስም በሚሰሩ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ባለሙያዎች እና ዲፕሎማቶች ስልጠና እንደተሰጣቸው አይቷል። ኪም ሕዮክ ቻን የተባለ አንድ ዲፕሎማት ማዕቀቡን በመጣስ ለአንጎላውያን የባህር መርከቦች ጠጋኝ ሆኖ ተሹሞ ነበር።³⁴ የግሪን ፓይን ተወካይ ከሆነው ከጆን ችል ያንግ ጋር በመሆን ወደ ሲሪላንካ ለውይይት ሦስት ጊዜ ተጉዟል።

ግሪን ፓይን የወታደራዊ ቅኝት ጀልባዎችን እስከ 2012 ዓ.ም ድረስ ለሀገሪቱ መስጠቱን አንጎላ ዘግባለች። የቻይና ጉምሩክ መዛግብትም እንዲሁ ከግሪን ፓይን ጋር ግንኙነት የነበራቸው ቤጂንግ ሰራሽ ኩባንያዎች የጀልባ ኢንጂነሮችን፣ ሞተሮችን እና የራዳር ሲስተሞችን ጨምሮ የባህር መገልገያ ምርቶችን ለአንጎላ መሸጣቸውን ያሳያሉ። በፌብሩዋሪ እና በጁላይ 2011ዓ.ም፣ አውስትራሊያዊው Josef Schwartz ግሪን ፓይንን የወታደራዊ ቅኝት ጀልባዎች እና የመርከብ ቁሳቁሶችን ለአንጎላ እንዲያቀርብ ረድቶታል።³⁵³⁶

3.1.2.2 ግብጽ

የግሪን ፓይን የውሸት ስም የሆነው Saeng Pil Trading ኩባንያ ካይሮ ውስጥ እየሰራ ነበር። አንድ An Jong Hyuk የተባለ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ዲፕሎማት፣ የኩባንያው ተወካይ ሆኖ ከተሾመ በኋላ፣ በዲሴምበር 18፣ 2013 ዓ.ም የኮንትራት ዉሎችን መስጠትንና የባንክ ንግድ ማካሄድን ጨምሮ ሁሉንም ዓይነት የንግድ ሥራዎችን እንዲሰራ ሥልጣን ተሰጥቶት ነበር።
37

3.1.2.3 ኤርትራ

የኤክስፐርቶቹ ቡድን በግሪን ፓይን እና በመንግሥታዊ ጋራገሮች (መሳሪያዎችን በሚጠግኑ እና በሚያድሱ) መካከል ግንኙነት መኖሩን አረጋግጧል።³⁸

3.1.2.4 ሞዛምቢክ

የኤክስፐርቶቹ ቡድን በ 2012 ና በ2017 መካከል ስለተደረጉ ጉዞዎች መረጃ አግኝቷል። ጉዞዎቹ በሞዛምቢክ እና በሌሎች የአፍሪካ አገሮች ውስጥ በኮሚድ /KOMID/ እና በግሪን ፓይን /Green Pine/ ስም በሚሰሩ ከጦር መሳሪያ ንግድ እና ዝውውር ጋር ግንኙነት ባላቸው አምስት የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ዜጎች እንደተደረጉ መረጃ ነበረው።³⁹

3.1.2.5 ዚምባብዌ

የኤክስፐርቶቹ ቡድን በዚምባብዌ ውስጥ ከግሪን ፓይን ጋር የተያያዙ እና ከጦር መሳሪያ ንግድ ጋር ንክኪ ያላቸውን የሰሜን ኮሪያ (DPRK)ን ድርጊቶች እየመረመረ ነው።⁴⁰

3.2 የውጪ ንግድ ባንክ

3.2.1 ቱኒዚያ

የውጪ ንግድ ባንክ ወኪሎች ‘ካርቶስ /Kartos/’ የተባለ የፊት ለፊት ስም ለኩባንያው በመስጠት በቱኒዚያ አረብ ባንክ የአካዉንት ተጠቃሚዎች ሆኑ።⁴¹ Ri Chun Song፣ የተባለ አንድ የባህር ማዶ ንግድ ወኪል ለአሜሪካ ዶላር እና ለዩሮ አካዉንቶች በተመሳሳይ ባንክ ፊርማዉን አኑሯል። የዩሮው አካዉንት የተከፈተው “የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ሚሽን በትሪፖሊ የዋና ጸሐፊው ወኪል” በመሆን በቹን ሶንግ ስም ነው። አሁን ሁለቱም አካዉንቶች ተዘግተዋል።

3.2.2 ሊቢያ

በሊቢያ የውጪ ንግድ ባንክ /Foreign Trade Bank/ ዋና ተወካይ፣ ኩ ጃ ሂዮንግ፣ ወደ ቱኒዲያ፣ የተባበሩት አረብ ኤምሬትስ እና ሳውዲ አረብያ ከ 2015 እስከ 2017፣ ጉዞ በማድረግ ተሳትፈዋል፣ እንዲሁም ጉዞዎችን ሲያደርጉ የነበሩት በሁለት ፓስፖርቶች ነው።⁴² የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት ውሳኔዎች 2321 (2016) እና 2270 (2016) አባል ሀገራት በሰሜን ኮሪያ (DPRK) ምትክ ወይም ትዕዛዝ ስር ሆኖ የሚሰራን ግለሰብ እንዲያባርሩ ያስገድዳል።

3.3 አሽን የባህር ትራንስፖርት አስተዳደር ኩባንያ /Ocean Maritime Management Company/

3.3.1 ግብጽ

የ OMM ተወካዮች በሰንላይት ኤጀንሲ ውስጥ ተደብቀው ነበር፣ ይህም እስከ 2011 ዓ.ም ድረስ በሳይድ ወደብ ነበር። “አሺን ኢጂፕት” እና “አሺን ማሪታይም ማኔጅመንት ኢጂፕት” የሚሉ ስያሜዎችን ይጠቀሙ የነበረ ሲሆን፣ OMM የሚለው ስም ግን በግብጽ ውስጥ በትክክለኛው መንገድ የተመዘገበ አልነበረም። የ OMM ተወካዮች፣ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ዜግነት ያላቸውን ጨምሮ ለ OMM መርከቦች የሎጂስቲክስ እና ኦፕሬሽን ድጋፍ አድርገዋል፣ ይህም በስዊድን ካናል ውስጥ ማለፍን ጨምሮ ነው።

ከዚህ በተጨማሪ ሰንላይት ኤጀንሲ ለ“ቶንጋይ ሰኢድ ወደብ” እንደተቀባይ አድራሻ ሆኖም ያገለግል ነበር፣ ይህም ከ OMM ጋር ግንኙነት ላላቸው ተቋማት ማለትም ኮሪያ ቶንጊ ወይም ቶንጊ ሶንባንክ እንደ ቅርንጫፍ ቢሮ ሆኖ እንደሚያገለግል ይታያል። ኮሪያ ቶንግሄ ካይሮ ውስጥ ባለው የኮሪያ ህዝቦች ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢምባሲ ውስጥም ቢሮ ነበረው።⁴³

4. የሰሜን ኮሪያን የማእቀብ ጥሰቶች በማወቅ እና በመከላከል ላይ ያጋጠሙ ተግዳሮቶች

በክፍል ሶስት ላይ የተጠቀሱት የማእቀብ ጥሰቶች ምሳሌዎች ሰሜን ኮሪያ (DPRK) ማእቀቦችን ለማምለጥ ስትጠቀምባቸው የቆዩ የተለያዩ ስልቶችን ለማወቅ ያስችላል — በተጨማሪም እነዚህን ስልቶች መጠቀም የመቀጠሏ እድል ሰፊ ነው።

4.1 ተለዋጭ ስሞች

የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ተወካዮች በተደጋጋሚ ማንነታቸውን ለመደበቅ ይችሉ ዘንድ ተለዋጭ ስሞችን ሲጠቀሙ ቆይተዋል፣ ይህም በአለም አቀፍ ጉዞዎች ላይ እንዳይሳተፉ የሚያደርጋቸውን ማእቀብም ለማምለጥ ነው። ለምሳሌ፣ ኮ ቴ ሁን፣ ሱዳን ውስጥ ያለው የታንኮን ንግድ ባንክ ባህር ዘለል ተወካይ፣ ከማርች 2 2016 ጀምሮ ለማዕቀብ በተፈረጁ ግለሰቦች፣ ተቋማት እና ሌሎች ድርጅቶች ዝርዝር ውስጥ ነበር።⁴⁴ “ኪም ሚዮንግ ጂ” በሚል ተለዋጭ ስም ወደ ቻይና፣ ኢትዮጵያ እና የተባበሩት አረብ ኢምሬትስ ተጉዟል።⁴⁵

ልክ እንዲሁ፣ የኩባንያዎች ጥርቅሞችም ሳይታወቅባቸው ከሀገር ውጭ ለመስራት ተለዋጭ ስሞችን ይጠቀማሉ። በዚህ ረገድ ግሪን ፓይን ሊጠቀስ የሚገባው ነው፣ ተለዋጭ ስሞችን ጥቅም ላይ በማዋል የተለያዩ ቢሮዎችን ቻይና ውስጥ ጨምሮ ከፍቷል።⁴⁶

4.2 ዲፕሎማቶች፣ ተወካዮች እና ኢምባሲዎች

የጥርቅም ኩባንያዎች ወኪሎች በኢምባሲዎች ውስጥ የሚሰሩ ሲሆን፣ ከዲፕሎማቶች እና የኤምባሲ ሰራተኞች ጋር በቀጥታ ይተባበራሉ፣ እንዲሁም ከሀገር ውጪ ያለን እንቅስቃሴ ለማቀላጠፍ እንደ ዲፕሎማቶች ስም ይሰጣቸዋል።

ለምሳሌ፣ ሚዲያው ሽያጮችን ለማቀላጠፍ ሲባል የኮሚድ /KOMID/ ባለስልጣናት በሰሜን ኮሪያ (DPRK) ኤምባሲዎች ውስጥ እንደሚሰሩ ሪፖርት አድርጓል። እንደ ኒውዮርክ ታይምስ ከሆነ፣ የኮሚድ /KOMID/ ተወካዮች ሶን ጆንግ ሕዮክ ካይሮ ውስጥ ካለው የሰሜን ኮሪያ ኤምባሲ አምባሳደር ፓክ ሾል ኢል ጋር በመተባበር ለአፍሪካ ሀገራት የሰሜን ኮሪያን መሳሪያዎች ለመሸጥ ይሰራሉ።⁴⁷ ኤምባሲው ራሱ በሰሜን አፍሪካ ውስጥ ክፍሎች እና መካከለኛው ምስራቅ ላይ “የቀጠናው የጦር መሳሪያ አከፋፋይ ተደራቢ እና “ድብቅ የሆነ የሰሜን ኮሪያ መሳሪያዎች ማሳያ ባዘር እንዲሁም ርካሽ የሶቭየት ወቅት የውትድርና መሳሪያዎች ማሳያ” እንደሆነ ተገልጦ ነበር።⁴⁸

በተጨማሪም ፓናሉ ሰሜን ኮሪያ (DPRK) የግሪን ፓይንን ከሀገር ውጪ ያሉ ተወካዮች አንድ ዲፕሎማቶች ስልጣን እንደሚሰጣቸውም አሳይቷል።⁴⁹ አንጎላ ውስጥ ለምሳሌ፣ ኪም ሂዮች ቻን፣ የግሪን ፓይን ተወካይ እና ዲፕሎማት፣ ኮንትራቶችን ሲዋዋል፣ የመለዋወጫዎች ምንጭ በመሆን ሲሰራ እና የአንጎላ ባህር ሀይል የቅኝት ጀልባዎችን አቅርቦት መሟላት ሲከታተል ነበር።⁵⁰ የኪም ሆይክ ቻን ጉዳይ ብቸኛ አይደለም። ሁለተኛ ዲፕሎማት የሆነው፣ ጀል ኮል ያንግ፣ በግሪን ፓይን ፋንታ በመሆን የንግድ ስራዎችን ሲያካሂድ እንደነበር መረጃዎች አሉ።⁵¹

4.3 የጉዞ ዝግጅቶች

ጉዞዎቻቸውን እና መዳረሻቸውን ለመደበቅ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ተወካዮች በብዙ ሀገራት ማለትም አንደ፣ ለምሳሌ፣ ቻይና፣ ኢትዮጵያ፣ የተባበሩት አረብ ኢምሬትስ፣ ሩሲያ፣⁵² ውስጥ ትራንዚት ያደርጋሉ እንዲሁም ሶሪያ አረብ ሪፐብሊክ እና ግብጽንም ጨምሮ ከሌሎች ሀገራትም የአየር ቲኬቶችን ገዝተዋል።⁵³ ባለስልጣናት እና የጥርቅም ኩባንያዎቹ ተወካዮችም ብዙ ፓስፖርቶችን ይዘው የሚንቀሳቀሱ ሲሆን ይህም የማእቀብ ማስከበርን—ማለትም በተባበሩት መንግስታት የፀጥታው ምክር ቤት ውስጥ ያሉ የፓስፖርት ቁጥሮችን በመጠቀም ለማስፈጸም የሚደረገውን ጥረት—ከባድ ያደርገዋል።⁵⁴

4.4 ያልተማከሉ ኮርፖሬት ሞዴሎች

ያልተማከሉ ኮርፖሬት ሞዴሎች የሰሜን ኮሪያ (DPRK) መገለጫዎች ናቸው እናም በሌሎች ሀገሮች ውስጥ ሆነው ከሰሜን ኮሪያ (DPRK) ድርጅቶች ጋር ትብብር ያላቸው ነጠላ ድርጅቶች ከሰሜን ኮሪያ (DPRK) ገንዘብ ላኪዎቻቸው እና የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ዜግነት ሳይኖራቸው ገንዘብ ከሚልኩላቸው ግለሰቦች ራሳቸውን አርቀው ያሳዩ ዘንድ የሚያደርጋቸውን ኔትወርክ ለመፍጠር እንዲችሉ ያደርጋቸዋል።⁵⁵ ለምሳሌ፣ ከላይ ከኮሚድ /KOMID/ ጋር በተያያዘ ውይይት የተደረገበት ማንሱዴ፣ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የባለሞያዎች ቡድን ከማሌዢያ-ኮሪያ ግሩፕ (MKP) አስር በላይ ድርጅቶች ጋር ግንኙነት ያላቸው ድርጅቶች ዝርዝር ውስጥ ነበር።⁵⁶ ፓናሉ ዝርዝሩ ውስጥ ያሉ አንድ ማንሱዴ፣ MKP የምርመራ ጠቅላላ ቢሮ፣ OMM እና ኮሪያ ከዋንግሶን ባንኪንግ ድርጅት አይነት የጥርቅም ኩባንያዎችን ለመለየት ችሏል።

4.5 ከፊት ያሉ ድርጅቶች እና ቅርንጫፎች

ካልተማከለ የኮርፖሬት ሞዴል ጋር በተያያዘ፣ ከፊት ያሉ ድርጅቶች የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ድርጅቶችን ማንነት ለመደበቅ ጥቅም ላይ ይውላሉ። ለምሳሌ ግብጽ ውስጥ ያለ የኮሚድ /KOMID/ ቅርንጫፍ በፓክ ቹን II፣ ቀጥተኛ ተሳትፎ ነበር የተመሰረተው፣ ከዚያም በሰሜን ኮሪያ (DPRK) የግብጽ አምባሳደርም ጭምር ነው።⁵⁷ ልክ እንደዚሁ፣ ኮሚድ /KOMID/ ቻይና ውስጥ አንድ ቤጂንግ ኒው ቴክኖሎጂ የንግድ ድርጅት አይነት ከፊት ያሉ ድርጅቶችን ከፍቶ ነበር።⁵⁸

4.6 የአንድን ድርጅት ማንነት ለመደበቅ ድርጅቶችን በሌሎች ድርጅቶች ውስጥ መደበቅ

OMM በተለያዩ ሀገራት ውስጥ የሚሰሩ ተቋማት አሉት። እነዚህ ድርጅቶች ህጋዊ በሆነ መንገድ የሚሰሩ ድርጅቶች አይደሉም። ነገር ግን፣ ከ OMM ጋር ያላቸው ግንኙነት ለመደበቅ በሌሎች ሀገር በቀል ድርጅቶች ውስጥ የተደበቁ ናቸው።⁵⁹ ይህ ስልት፣ የድርጅት ተወካዮችን ከአንድ ድርጅት እና ሀገር ወደ ሌላው በማዛወር እንዲሁም ለተወካዮች የዲፕሎማቲክ ማንነትን በመስጠት የሚታገዝ ነው።

4.7 ሰላማዊ ሀገራት

የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ማእቀብ ጥሰት ወዳጅ በሆኑ ነገር ግን ቀጥተኛም ሆነ ቀጥተኛ ያልሆነን ድጋፍ ለሚሰጡ ወይም ለሰሜን ኮሪያ አንቅስቃሴዎች ጆሮ ዳባ ልበስ በሚሉ ሀገራትም እገዛ ያገኛሉ።

ግብጽ በተለይ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) የቅርብ አጋር እንደሆነች እንዲሁም የሰሜን ኮሪያ ግልጽ ደጋፊ እንደሆነች ታይታለች።⁶⁰ የኮሚድ /KOMID/ ባለስልጣናት በራሺያ ውስጥም እንቅስቃሴ እንዳላቸው ታይቷል።⁶¹ በተጨማሪም ከባህር ዳርቻ ባሉ የውጭ ንግድ ባንክ ተወካዮች ውስጥም እንቅስቃሴ አላቸው፣ ኪም ቶንግ ችል ቻይና ውስጥ ይገኝ ነበር (ይህም ከፍረጃው በኋላ ነው)።⁶²

4.7 የውጭ ሀገር ሰዎችን መጠቀም

ለሰሜን ኮሪያ (DPRK) ድጋፍ ሲያደርጉ የታዩ ግለሰቦች አሉ ይህም ያለ ሀገራቸው ድጋፍ ማእቀብን ለማምለጥ የሚደረጉ ስራዎች ናቸው። አንድ ሊጠቀስ የሚገባው ምሳሌ፣ የአስትሪያ ዜግነት ያለው ጆሴፍ ሽዋርትዝ /Josef Schwartz/ ነው፣ ይህም በድርጅቱ በ Schwartz Motorbootservice & Handel GmbH በኩል አንጎላ ውስጥ ላሉ የጥበቃ ማድረጊያ ጀልባዎች እቃዎች መላኩ ነው።⁶³ ሽዋርትዝ ከሰሜን ኮሪያ (DPRK) ጋር በተለያዩ ወቅቶች ላይ ንግድ ውስጥ ነበር፣ ይህም የቅንጦት እቃዎችን እግድን መጣስንም ጨምሮ ነው።

5. ምክረ ሃሳቦች

5.1 በጉዞ ዶክመንቶች እና ዝግጅቶች ላይ ጥበቅ ክትትል ማድረግ

በክፍል 4.3 ላይ እንደተጠቀሰው በተቋማት ምትክ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ባለስልጣናት ከአንድ በላይ ፓስፖርት ይዘው ሲጓዙ የነበረበት ጊዜ ይጠቀሳል። እናም አንድ ባስልጣን የሚጓዝበት ፓስፖርት በተባበሩት መንግስታት ጸጥታ ቢሮ ማእቀብ ዝርዝር ውስጥ ባለው የፓስፖርት ቁጥር ላይሆን ይችላል። እናም ከአለም አቀፍ ጉዞ የታገዱ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ዜጎችን ለማወቅ የጉዞ ወረቀቶችን በጥልቅ ክትትል ማየት የግድ ይላል። ውስብስብ የሆኑ የጉዞ መስመሮች (በተለይም ወዳጅ በሆኑ እንደ ሶርያ እና ቻይና ያሉ ሀገራት) ከአለም አቀፍ ጉዞ የታገዱ ሰዎችን ለመለየት ሊረዳ ይችላል።

5.2 ከሌሎች ድርጅቶች ጋር ያለን ግንኙነት መመርመር

ያልተማከሉ ኮርፖሬት ሞዴሎች ስልት፣ ከፊት ያሉ ድርጅቶች እና ቅርንጫፎች፣ ድርጅቶችን በሌሎች ሀገራት ስራዎች ውስጥ መደበቅ፣ ከሌሎች ድርጅቶች ጋር ያለን ግንኙነት መመርመር እንደሚገባ ያስምርበታል (ይህም ጥያቄ ውስጥ ያለው ሀገር አቅሙ የሚፈቅድ ከሆነ ነው)። በተባበሩት መንግስታት ለማዕቀብ በተፈረጁ ግለሰቦች፣ ተቋማት፣ እና ሌሎች ድርጅቶች ላይ ትኩረት እንዲደረግ ይመከራል፣ ይህም በአንድ ድርጅት እና በተፈረጀ ድርጅት መካከል ግንኙነት እንዳለ ለማወቅ ነው።

5.3 በሰሜን ኮሪያ ላይ የተጣለው ማእቀብ መከበር ላይ የሚቀርቡ ሪፖርቶችን ማሻሻል

በጥርቅም ኩባንያዎች ጥቅም ላይ የሚውሉ ስልቶች በማጭበርበር እና ሚስጥራዊነት ላይ የተመረከቱ ናቸው። ምናልባትም የእነዚህ ስልቶች ውጤታማነት ለመቀነስ ከሁሉም የተሻለው መንገድ በሚጠረጠሩ የሰሜን ኮሪያ (DPRK) ስራዎች ላይ ለተባበሩት መንግስታት ሪፖርት ማድረግን ከፍ ማድረግ ነው። ተጨማሪ ግልጽነት የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ለተለያዩ አባል ሀገራት የተሻለ መረጃን መስጠት እና ሰሜን ኮሪያ (DPRK) ማእቀቦችን ለመጣስ የምታደርገውን ጥረት ማሰናከል እንዲቻል ያደርጋል።

5.3 አፍሪካ ሀገራት ላይ በተጣለ ማእቀብ ጥሰት ላይ ልዩ ትኩረት ይደረግ

ኮሚድ /KOMID/ ሱዳን ውስጥ የነበረው እንቅስቃሴ ተቋማት በሰሜን ኮሪያ (DPRK) ላይ የተጣለውን ማእቀብ ብቻ ሳይሆን በሌሎች የአፍሪካ ሀገራት ላይ የተጣለውን ማእቀብም ለመጣስ አስተዋጽኦ ሊያደርጉ ይችላሉ (ከውሳኔ 1591፣ ዳርፉር ላይ የሚያበቃ የጦር መሳሪያዎች ማእቀብ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ጸጥታው ምክር ቤት ጥሏል)። ኮሚድ /KOMID/ ለሱዳን ወታደራዊ ኢንዱስትሪያል ኮርፖሬሽን የጦር መሳሪያ ማቅረቡ ውሳኔ 1591 እንዲጣስ ሊያደርግ ይችላል። ከአንድ በላይ ማእቀብ እንዲጣስ የሚያደርጉ ስራዎች ለአንድ ሀገር መልካም ስም መጥፋት ትልቅ ምክንያት ናቸው። እናም የተቀመጡትን የተለያዩ ማእቀቦች በትክክል መረዳት ወሳኝ ነው።

5.4 የማእቀቦችን እና ጥሰቶችን ምድብ መፍጠር

በፊት ከነበረ ነጥብ ጋር በተያያዘ፣ የአንድ ተቋም ስራ በሰሜን ኮሪያ እና ድርጅቶቹ ላይ የተጣለውን ከአንድ በላይ የሆነ ማእቀብ የሚጥስ ሊሆን ይችላል። ውስብስብ የሆኑ ተቋማት ስራዎችን በተሻለ ለመረዳት ሁሉንም ማእቀቦች መረዳት፣ የትኞቹ እንደተከለከሉ ማብላላት እና የሚሞከሩ ጥሰት እንቅስቃሴዎች ያላቸውን አንድምታ ከግምት ውስጥ ማስገባት ጠቃሚ ነው። ይህም አንድ ሀገር ከተባበሩት መንግስታት ድርጅት ማእቀቦች አንጻር ያለውን መረዳት እንዲያሳድግ የሚሰራ ሲሆን ይህም በተራው ሰሜን ኮሪያ (DPRK) ማእቀቦችን ለመጣስ የሚታደርገውን ጥረት ለመለየት ይረዳል።

ስለ ካትሪን ክራንዝ /Kathrin Kranz/

	<p>ካትሪን ክራንዝ በሰላም ጥናት እና ፖለቲካዊ ሳይንስ ላይ ከኖትር ዳም ዩኒቨርሲቲ የዶክተሬት ዲግሪ ያላት ሲሆን ከላንደን ስኩል ኦፍ ኢኮኖሚክስ እና ፖለቲካዊ ሳይንስ በህዝባዊ አለም አቀፍ ሕግ LL.M. አላት። ምርምርዋ በአለም አቀፍ የጦር መሳሪያ ንግድ፣ የምጣኔ ሀብት ማእቀቦች እና አለምአቀፍ ተቋማት ላይ ትኩረት ያደርጋል።</p>
---	--

¹ “የኩባንያ ጥርቅሞች” *OED Online*. ኦክስፎርድ ዩኒቨርሲቲ ፕሬስ፣ June 2018.
² የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት። “በውሳኔ 1874 (2009) መሰረት የተቋቋመው የባለሙያዎች ቡድን የተርም አጋማሽ ዘገባ”። ሴፕቴምበር 5፣ 2018. http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/742, ማጠቃለያ
³ አንድራ ኦብራሐሚያን፣ “ማእቀብ እና ንግድ በሰሜን ኮሪያ ውስጥ፣ ከማይናማር የተገኘ ትምህርት፣” ፌብሩዋሪ 28፣ 2018፣ <https://www.38north.org/2018/02/aabrahamian022818/>
⁴ The Economist “From Planes to Mackerel (ከ ፕሌንስ እስከ ማክሬል) አዲስ የኩባንያ ጥርቅሞች ፍልፍል ሰሜን ኮሪያን ለማነቃቃት እየረዳት ነው።” ጃንዋሪ 25፣ 2018

- 5 Ibid: The Economist: 2018
- 6 Ibid. The Economist: 2018
- 7 Ibid: አብራሃሚያን: 2018
- 8 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት ድጋፍ ሰጪ አካላት፣ በጸጥታው ምክር ቤት ኮሚቴ በወላይ 1718 (2006) መሰረት የተቋቋመ “ግሪን ፓይን አሶሺየትድ ኮርፖሬሽን” ሜይ 2፣ 2012።
<https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1718/materials/summaries/entity/green-pine-associated-corporation>
- 9 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት። “ዝርዝሩ በጸጥታው ምክር ቤት ወላይ 1718 (2006) መሰረት የተዘጋጀና የሚመራ ነው። ሜይ 24፣ 2016. <https://scsanctions.un.org/fop/fop?xml=htdocs/resources/xml/en/consolidated.xml&xsst=htdocs/resources/xsl/en/dprk.xsl>.
- 10 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት የኤክስፐርት ቡድን የመጨረሻ ሪፖርት፣ በጸጥታው ምክር ቤት ወላይ 1985 (2011) መሰረት፣ ጁን 14፣ 2012. http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2012/422፣ ቅጥያ X
- 11 Hugh Griffiths በ David McKenzie እና Brent Swails “Statues and ammunition (ሀውልቶች እና ጥይት)፣ North Korea’s Africa connections (የሰሜን ኮሪያ የአፍሪካ ትሥሥር) በሚለው ሪፖርት ላይ የሰጠው አስተያየት።” CNN፣ ዲሴምበር 15፣ 2017. <https://edition.cnn.com/2017/10/22/africa/north-korea-africa/index.html>
- 12 Ibid: CNN, 2017; “Treasury Targets Chinese and Russian Entities and Individuals Supporting the North Korean Regime (የሰሜን ኮሪያን መንግስት የሚረዱ የቻይና እና የሩሲያ ተቋማት እና ግለሰቦች)” US Department of the Treasury Press Center (የአሜሪካ የገንዘብ ሚኒስቴር የፕሬስ ማክስ)፣ ኦገስት 22፣ 2017። <https://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/sm0148.aspx>
- 13 “የጸጥታው ምክር ቤት ወላይ 2371 (2017)ን በአንድ ድምጽ በማጽደቅ፣ በኮሪያ ህዝቦች ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ላይ ያሉ ማዕቀቦችን አጠነከረ።” የተባበሩት መንግስታት ስብሰባዎች ሸፋን እና ጋዜጣዊ መግለጫዎች፣ ኦገስት 5፣ 2017።
<https://www.un.org/press/en/2017/sc12945.doc.htm>
- 14 የኤክስፐርት ቡድን የመጨረሻ ሪፖርት፣ በወላይ 2094 (2013)፣ S/2014/147 መሰረት (ማርች 6፣ 2014)
http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2014/147 ገጽ: 119
- 15 Ibid: አንቀጽ: 121
- 16 የተባበሩት መንግስታት የጸጥታው ምክር ቤት፣ ሰነድ S/2018/171። “በወላይ 2345 (2017) መሰረት የቀረበ የኤክስፐርት ቡድን የመጨረሻ ዘገባ።” ማርች 5፣ 2018. http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2018/171/Corr.1፣ አንቀጽ: 116
- 16 Ibid: S/2017/150፣ አንቀጽ: 116
- 17 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት ድጋፍ ሰጪ አካላት፣ በጸጥታው ምክር ቤት ኮሚቴ ወላይ 1718 (2006) መሰረት የተቋቋመ፣ የምስራቅ ምድር ባንክን /Bank of East Land/ መመዘገቢያ ምክንያት ገለጻ፣ አክቶበር 29፣ 2014።
<https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1718/materials/summaries/entity/bank-of-east-land>
- 18 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት፣ ሰነድ S/2017/150 “በወላይ 1874 (2009) መሰረት የተዘጋጀ የኤክስፐርት ቡድን ዘገባ።” ፌብሩዋሪ 27፣ 2017። http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/150, table 9
- 19 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት ድጋፍ ሰጪ አካላት፣ የቀናጀው የተባበሩት መንግስታት ጸጥታ ምክር ቤት ማእቀብ ዝርዝር።
<https://scsanctions.un.org/consolidated/#alqaedaent>
- 20 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት ደጋፊ አካላት፣ የጸጥታው ምክር ቤት ኮሚቴ፣ በወላይ 1718/2006/ መሰረት የተቋቋመ “አሽን የባህር ትራንስፖርት አስተዳደር ኩባንያ /Ocean Maritime Management Company/ (“ OMM)”፣ አክቶበር 29፣ 2014።
<https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1718/materials/summaries/entity/ocean-maritime-management-company%2C-limited-%28omm%29>
- 21 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት የኤክስፐርት ቡድን ሪፖርት፣ በጸጥታው ምክር ቤት ወላይ 1874 (2009) መሰረት፣ ፌብሩዋሪ 23፣ 2015፣ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2015/131፣ አንቀጽ: 131
- 22 የተባበሩት መንግስታት የጸጥታ ምክር ቤት፣ ሰነድ S/2016/157። “በወላይ 1874 (2009) መሠረት የተዘጋጀ የኤክስፐርት ቡድን ዘገባ።” ፌብሩዋሪ 24፣ 2016። http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/157፣ አንቀጽ: 101.
- 23 Ibid: S/2017/150፣ አንቀጽ: 103-104 እና ቅጥያ 70
- 24 Ibid: S/2017/150፣ አንቀጽ: 110-112
- 25 Ibid: S/2017/742፣ አንቀጽ: 50
- 26 Ibid: S/2017/742፣ አንቀጽ: 29
- 27 Ibid: S/2018/171፣ አንቀጽ: 142
- 28 የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት። “ወላይ 2321 (2016). በኖቬምበር 30፣ 2016 በ 7821ኛው ጉባኤው ላይ በጸጥታው ምክር ቤት የጸደቀ።” [http://undocs.org/S/RES/2321\(2016\)](http://undocs.org/S/RES/2321(2016))፣ ቅጥያ አንድ
- 29 Ibid: S/2018/171፣ አንቀጽ: 122
- 30 Ibid: S/2017/150፣ አንቀጽ: 106

- 31 ዲክላን ዋልሽ “የሰሜን ኮሪያን ሚሳይሎች መግዛት ይፈልጋሉ? ለካይሮ ኢምባሲ ይደውሉ።” *The New York Times*፣ March 3፣ 2018። <https://www.nytimes.com/2018/03/03/world/middleeast/egypt-north-korea-sanctions-arms-dealing.html>፣ እና ibid፣ S/2017/150፣ ሰንጠረዥ 3.
- 32 በ Andrea Berger "ትራምፕ ሱዳንን (እና ዓለምን) በሰሜን ኮሪያ (DPRK) ምክንያት አስጠነቀቀ" በሚለው ውስጥ የተጠቀሰ *Arms Control Wonk* ጁላይ 12፣ 2017። <https://www.armscontrolwonk.com/archive/1203587/trump-puts-sudan-and-the-world-on-notice-over-dprk/>
- 33 Ibid፣ S/2018/171፣ አንቀጽ፡ 85
- 34 Ibid፣ S/2017/742፣ አንቀጽ፡ 23
- 35 Ibid፣ S/2016/157፣ አንቀጽ፡ 108
- 36 Ibid፣ S/2017/150፣ አንቀጽ፡ 175
- 37 Ibid፣ S/2017/150፣ አንቀጽ፡ 182
- 38 Ibid፣ S/2016/157፣ አንቀጽ፡ 94
- 39 Ibid፣ S/2018/171፣ አንቀጽ፡ 96
- 40 Ibid፣ S/2018/171፣ አንቀጽ፡ 144
- 41 Ibid፣ S/2017/171፣ አንቀጽ፡ 164 እና ቅጥያ 43
- 42 Ibid፣ S/2018/171፣ አንቀጽ፡ 162
- 43 Ibid፣ S/2015/131፣ አንቀጽ፡ 155
- 44 Ibid፣ 1718 የማእቀቦች ዝርዝር
- 45 Ibid፣ S/2017/150፣ ሰንጠረዥ 10።
- 46 Ibid፣ S/2017/150፣ አንቀጽ፡ 167፣ 172፣ 173
- 47 Ibid፣ Walsh፣ New York Times.
- 48 Ibid፣ Walsh፣ New York Times.
- 49 Ibid፣ S/2017/150፣ አንቀጽ፡ 25
- 50 Ibid፣ S/2017/150፣ አንቀጽ፡ 207
- 51 Ibid፣ S/2017/150፣ አንቀጽ፡ 208
- 52 Ibid S/2017/150፣ ሰንጠረዥ 10 እና 11
- 53 Ibid፣ S/2017/150፣ ሰንጠረዥ 8
- 54 ለምሳሌ፣ በሰሜን ኮሪያ (DPRK) የመንግስት ደህንነት መኮንን ሚኒስቴር የ Ri Won Hoን ፓስፖርት ቁጥር ላይ ያለውን አለመጣጣም ማየት ይቻላል ይህም በተቀናጀው ማእቀብ ዝርዝር እና S/2017/150 መካከል ያለ ልዩነት ነው። የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታው ምክር ቤት፣ የቀናጀው የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የጸጥታ ምክር ቤት ማእቀብ ዝርዝር https://scsanctions.un.org/en/?keywords=&per-page=2500§ions=s§ions=s&sort=id&includes=&excludes=&committee=&nationality=&reference_from=&reference_to=. Ibid፣ S/2017/150፣ ሰንጠረዥ 8.
- 55 Ibid፣ S/2018/171፣ አንቀጽ፡ 161
- 56 Ibid፣ S/2017/742፣ አንቀጽ፡ 57
- 57 አልዩም እልጃዲድ ጋዜጣ፡ (ካይሮ ውስጥ ያለው የሰሜን ኮሪያ አምባሳደር በህገወጥ የመሳሪያ ዝውውር ምክንያት ከሀገሪቱ ሊባረር ነው) ማርች 22 2016። <http://www.elyomnew.com/news/worldwide/2016/03/22/48128#.WwG40UjFPIU>
- 58 Ibid፣ S/2017/150፣ አንቀጽ፡ 163
- 59 Ibid፣ S/2015/131፣ አንቀጽ፡ 128 እና 129
- 60 Donia Alwatan፣ <https://www.alwatanvoice.com/arabic/news/2016/01/18/852255.html>. ጃንዋሪ 18፣ 2016 ዓ.ም
- 61 Ibid፣ S/2016/157፣ ሰንጠረዥ 8 እና አንቀጽ፡ 175.
- 62 Ibid፣ S/2018/171፣ ቅጥያ 43
- 63 Ibid፣ S/2016/157፣ አንቀጽ፡ 108